

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereða, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adótnak vissza.

A Csiki Lapok előfizetőihez.

A Csiki Lapok szerkesztősége és kiadóhivatala csak a legkritikább esetekben fordul a maga dolgával a közönséghez. Előfizetőink tudják legjobban, hogy legfőbb gondunk lapunk változatos és tartalmas összeállítása. Áldozatkészségünkért és lelkiismeretes ujságírói munkánkért a közönség elismerését abban találjuk meg, hogy lapunk évről évre elterjedtebb és közkedveltebb lesz. Amde minden lapnak megvannak a maga életfeltételei, melyek a viszonyok kényszerítő hatása alatt súlyosabbakká válnak és amelyek megszerzése életszükséglet nekünk.

Köz tudomásu, hogy a világháboru nyomán keletkezett és hova tovább kedvezőtlenebb viszonyok, így a papír, nyomdafesték, benzín és más nyomdai anyag rohamos drágulása, ugyszintén a munkaerő hiánya, a munkabérek emelkedése, de legfőképpen a hirdetések majdnem teljes megszűnése az ujságokat százával és ezrével létükben, fennállásukban támadták meg. Egyedül Németországban 2500 ujság szűnt meg eddig a világháboru alatt, de több százra rug nálunk is azoknak a főleg vidéki lapoknak száma, melyek megjelenésüket beszüntetni voltak kénytelenek. Amelyek még megjelennek, fennmaradásukat csak nehéz anyagi áldozatokkal tudják biztosítani.

Nekünk is súlyos anyagi áldozatokba kerül, hogy lapunkat az eddigi változatos és terjedelmes alakban adjuk előfizetőink kezébe. De elhatározott szándékunk, hogy a mostani nehéz és válságos időkben az eddiginél is fokozottabb mértékben állunk közönségünk szolgálatába.

Ezzel szemben mi csak azt kérjük előfizetőinktől, szíveskedjenek a hátrálékos előfizetési díjakat kiadóhivatalunknak mielőbb megküldeni, mert csak ez esetben leszünk képesek lapunkat az eddigi terjedelemben és tartalommal fenntartani. — Hisszük, hogy szerény és jogos kérésünk előfizetőinknél, kikhez csak a legkritikább esetekben szoktunk fordulni, méltányló elismerésre talál.

Lapunkra előfizetni lehet:

Egész évre 12 korona.
Félévre 6 korona.
Negyedévre 3 korona.
Külföldre egy évre 16 korona.

A háboru.

Szerbia hadseregét, Szerbia állami létét végső veszedelem fenyegeti. Oroszország hűbérését, az entente balkáni exponensét utólrta végzete. Végső erőfeszítéssel küzd ugyan a balsors ellen, mely a Karogyorgyevicsok országát le-

taszítani készül arról a hatalmi poleról, melyre vér és gyilkok, armány és bűn fölsegítette, de sorsát többé Szerbia el nem kerülheti.

A Dunán, a Száván és a Drinán átkelt magyar-osztrák hadak és a Balkánon velünk kooperáló németek heves és veres küzdelmekben ellenáthatatlan élánnal ragadták ki Belgrádot a szerbek kezéből és a főváros eleste után feltartóztatlanul törnek utat maguknak a Timók és a Morava völgye felé.

De már megkezdődött a bolgár-szerb háboru is. A szerbek voltak a támadók. Megverni és megbontani akarták a bolgárokat, még mielőtt azok egyesülhetnének az előretörtető szövetségesekkel.

De a szerbeknek ez a kísérlete is kudarcra végződött. A bolgárok stratégiai felvonulását, melynek fontos mozzanata leendő a szövetséges hadseregekkel való csatlakozás, a három oldalról szorongatott szerbek meg nem akadályozhatják. S ha az entente hamarosan nem küldhet Szerbia támogatására 3-400.000 katonát, ennek az országnak el kell bukni.

De számíthat-e Szerbia az entente nagyobb mérvű s még kellő időben jelentkező támogatására? Aig hihető. Ha az entente hatalmai a követendő eljárás dolgában egyetértének és a segélyküldés ügye nem buktatta volna meg Delcassé urat, még ebben az esetben is megvalósíthatatlan reménysegnek minősítenők azt a tervet, mely a nyugati hatalmak szaloniki expedíciójától várja Szerbia megmentését.

Ez a terv katonai és diplomáciai okokból egyaránt keresztülvihetetlen. Honnan vegye az entente a mentéshez szükséges expedíciós hadsereget? Három-négy százezer katonát ez a többszörösen megvert konzorcium aligha gyűjthet össze rövid néhány nap alatt. De ha megvolnának a csapatok, több hét és rengeteg tengeri meg szárazföldi alkalmazhatóság szükségeltetnék a segélyhadaknak a harc vonalra való szállítására. A német-osztrák magyar hadi tempóval ujabban megismerkedett szerbeknek aligha lesz kedvük és aligha lesz módjuk bevárni az entente segélycsapatait. De ha meg is volna a szerbekben az erre való hajlandóság, a németeknek viszont aligha lenne kedvük bevárni nagyszámú angol és francia seregeknek a szerb bolgár harc terezen való megjelenését. A németek a szerb háborut különben is csak átmeneti foglalkozásnak tekintik. Utjuk iránya és célja Konstantinápoly. És amennyiben Anglia hamarosan meg nem puhul, el fognak látogatni a Suezhez is.

A franciák és az angolok balkáni vállalkozása, mely Viviani és Grey parlamenti nyilatkozata után most már biztosra vehető, közönséges hadi kaland-

nak ígérkezik annak következtében, hogy Venizelosz bukása az entente ot és a szerbeket megfosztotta Görögország katonai közreműködésétől.

Az entente-csapatok és a szerbek esetleges győzelme bizonyos körülmények közt még megváltoztathatná ugyan a görögök magatartását, de mert az a nagyszerű stílus, mellyel a központi hatalmak seregei a félelmetes folyamatakat legyőzték s feltartóztatlanul üzik maguk előtt az egyik állásból másikba menekülő ellenséget, semmi kétséget sem hagy fenn aziránt, hogy az új négyes szövetség (Németország, Ausztria Magyarország, Törökország és Bulgária) hamarosan végezni fog a szerbekkel és azok támogatóival. S szinte biztosra vehető, hogy Görögország épp úgy mint Románia is érdekeinknek megfelelő magatartást fog tanúsítani balkáni operációink iránt.

Az entente szaloniki kirándulása miatt a szövetségesek körében egyébként már is jelentékeny nézetkülömbőség mutatkozik. E nézeteltéréseknek lett első áldozata Delcassé, a hírhedt francia külügyminiszter. Viviani ebben a kérdésben is vállalja ugyan az angol önzéssel való szolidaritást, de kérdés, meddig tűri még a francia parlament Viviani és Poincaré gazdálkodását? Grey-nek küszöbön álló bukása Angliában és Franciaországban meg fogja szabadítani a lelkeket attól a politikai lidérenyomástól, mely a franciákat és angolokat tizenöt hónap óta lenyűgözve tartja.

A világháboruért felelős államférfiak bukása, a Nikolajevics nagyherceg, a Grey és Delcassé letörései logikai folyománya a hadi helyzetnek. És a háboru további alakulása a világbéke felforgatásáért felelős entente-politika többi korifeusait is meg fogja buktatni.

A 82. székely ezred dicsérete.

A hadseregpáncsnokság a következő parancsot intézte a 82-ik gyalogezred páncsnokságához:

A derék cs. és kir. 82 gyalogezrednek, mely már az egész hadjárat alatt nagyszerűen harcolt és legutóbb a szeptember 22. és 23-iki éjjeli harcokban, dacára a megelőző ütközetek és menetelésekben való fáradságainak, egy tulerőben levő ellenséges támadást, a tartalékok beavatkozása nélkül, önállóan visszaverte és közel 400 foglyot ejtett, különös elismerésem és köszönetem nyilvánítom.

Frigyes főherceg s. k.,
tábornagy.

A hadtestparancsnokság a következő parancsot küldte kihirdetés végett:

A 82 cs. és kir. gyalogezrednek a szeptember hó 23-iki éjjeli ütközetben tanúsított bátor magatartásáért, a mikor egy tulerőjű támadást visszavert és majdnem 400 hadifoglyot ejtett — a legmagasabb szolgálat nevében — különös elismerésemet fejezem ki.

Hadtestparancsnokság.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én délelőtt tartotta rendes havi ülését Gyalóky Sándor főispán elnökletével.

Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő a bizottságnak bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kolozsvárra helyezte át. Eltávozásának alkalmából hálás köszönetét fejezte ki a bizottságnak azért a támogatásért, melyet a bizottság részéről hivatalos működése egész ideje alatt tapasztalni alkalmá volt. Kérte a bizottságot, hogy jó emlékében őt eltávozását után is tartsa meg.

A tanfelügyelő bucsuszavai után Gyalóky Sándor főispán Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő eltávozását felett őszinte sajnálkozását fejezte ki. Különösen kiemelte, hogy Lengyel Róbert tanfelügyelő működése alatt Csikvármegye tanügyi állapota jelentékenyen javult; a vármegyének számos félreeső, exponált helyén állami iskola állítottatott fel, mi Lengyel Róbertnek kiváló érdeme. Hivatalos működésében mindenkor figyelmes és előzékeny volt, mi neki elismerést szerzett. Végül elnöklő főispán a távozó tanfelügyelőnek szerencsét kívánt és Isten áldását kérte további működésére; indítványára a bizottság elhatározta, hogy a tanfelügyelő eltávozását felett őszinte sajnálkozását jegyzőkönyvileg fejezi ki.

Az előadók jelentéseinek tudomásulvétele után dr. Veress Sándor tiszti főorvos a bizottság figyelmét felhívta arra, hogy a vármegye elemi népiskoláinak III. osztályában használt és Józsa Sándor ditrói tanító által szerkesztett „Csikvármegye földrajza” című könyv, valamint az ahhoz mellékelte térkép vastag hibákat tartalmaz, miért is kéri a tanfelügyelőt, hogy ezen tankönyv és térkép további használatát tiltsa be.

Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő kijelentette, hogy az említett könyv nem használatos tankönyv gyanúja, mert azt a tanítók csak mint módszeres utasítást veszik igénybe, intézkedni fog azonban, hogy a könyv használata betiltassék.

A bizottság határozatilag kimondotta, hogy a „Csikvármegye földrajza” című Józsa Sándor szerkesztésében megjelent tankönyvnek az elemi iskolákban való használatát eltiltja, a tanítóktól való szónoki beszédését elrendeli és ennek végrehajtására a kir. tanfelügyelőt utasítja.

Az ülésnek más fontosabb tárgya nem volt.

A hőseink 24. honvédek áldozatkészége.

A Körössy ezredes parancsnoksága alatt álló 24. székely honvéd gyalogezred a háború folyamán nagyszerű példáját adta a magyar vitézségnek. Neve a történelem aranylapjaira tartozik és élni fog örökké. Az ezred most megmutatta, hogy nemcsak hős tud lenni, hanem nemesen érző áldozatkész is. Elhatározta

és elhatározását nyomban tett követte, hogy azokat a hadiárvékat, kiknek atyjuk a 24. honvéd gyalogezredben, a harcúterén hősi halált halt, neveltetni fogja az e célra létesítendő alap kamataiból. Az ezred III. zászlóalja indította meg a gyűjtést és csakhamar 2000 koronát hozott össze. A gyűjtés most az ezred egész tisztikara és legénysége körében nagy sikerrel foly. Az ezred e tényével ércnél tartósabb emléket állított magának. Körössy ezredesnek e tárgyban kiadott, magasztos gondolatlaltól áthatott parancsát alább szövezerint közöljük:

M. kir. 24. honvéd gyalogezred.
20.

kt. 1915.

I—III. zlj., 1—12. szd., segélyhely- és vonatoknak

Álláspont.

Harcállás, 1915. szeptember 19-én.

Ezredünk, a legszékelyebb ezred sok dicső és fényes csatában vett részt és mikor legnagyobb dicsőségeink és diadalaink felett örömmámorban uszott egy világrész, minden támasz és gyámolító nélkül maradt sok székely árva. E világháborúban egy nemzet vitézsége sok áldozatot kíván, legdicsőbb áldozat királyért, hazaért életünket áldozni, de sajnos ezen áldozat sok fájó sebet ejt nemcsak lelkieken, de anyagiakban is. Ezen dicsőséges, de vérző sebek okozta fájdalom csillapítására törekedve, ezredünk III-ik zászlóalja gyűjtést indított és 2000 koronát mindjárt össze is gyűjtött, hogy ezáltal a harcúterén hősi halált haltak árvaikat segélyezzük és azokat a székely nemzet számára megmentsük. A már összegyűjtött 2000 koronával az alap meg van vetve, de azt növelni kell, hogy minél több székely árva menthessünk, éppen ezért a gyűjtést az egész ezred tisztikara és legénysége között megindítjuk, minden kénszer nélkül, hogy senki, ki e nemes célra áldozni akar, ne legyen attól elzárva. Az így begyűlt összegből, az illetékes vármegyék hozzájárulásával egy alap létesül, melynek kamataiból neveltetni fognak mindazon árva gyermekek, kiknek atyjuk a 24. honvéd gyalogezredben, a harcúterén hősi halált haltak, mindaddig míg támaszra szorulnak. Ha ezen alap célját túlhaladta, a 24. honvéd gyalogezred rokkantjait fogja segélyezni.

A kegyeletnek legnemesebb megnyilvánulása az, ha bajtársaink emlékének úgy áldozunk, hogy nem engedjük elveszni azokat, kik nekik legkedvesebbek voltak. Hősi halált halt bajtársaink nyugodtabban pihennek a babér fedte hant alatt, ha szeretettelről mi, bajtársaik is gondoskodunk. E magasztos gondolatlaltól áthatva adakozunk az árván maradottaknak, Isten nevében! Királyért, hazaért!

Körössy, ezredes.

Városi közgyűlés.

Csikszereida, október 15.

Csikszereida város képviselőtestülete október 14-én délután dr. Ujfalusi Jenő polgármester elnökletével rendes közgyűlést tartott. A közgyűlésen több fontos tárgy szerepelt a tanács javaslatai felett oly hosszadalmas viták keletkeztek, hogy a délután 3 órakor megkezdett közgyűlés este 9 óra után ért véget. Természetesen ezt kevés városatyja várta meg, a közgyűlés második felében már csak alig 3—4 városatyja volt jelen.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után nagyobb vitát keltett a gyepmesteri telep új elhelyezésére szolgáló telek megvétele. Több város atya azon véleményének adott kifejezést, hogy egy új telek megvétele újabb terhet ró a városra, előnyösebb volna tehát, ha a város egyik tulajdonát képező ingatlanát használná fel erre a célra. Többen pedig a megvásárolandó telek közelsége miatt közegészségügyi és szépészeti szempontból aggályokat fejezték ki, így dr. Harmat Leo főorvos is, annyival is inkább, mert az ingatlan a csikszereidai fürdőhöz vezető út közelében fekszik. Ez okból a tanács javaslatával szemben, mely mindjárt az új telek vételárának fedezéséről is kívánt gondoskodni, a képviselőtestület bizottságot küldött ki, hogy helyszere utján elsősorban a város tulajdonát képező vagy más alkalmasabb ingatlanok közül javasoljon egyet a közgyűlésnek, a telep végleges és kielégítő elhelyezésére.

A közgyűlés ezután több szabályrendeletet fogadott el, köztük a bérkocsi iparról is. A viteldijak a háború tartamára mérsékelten felmeltettek. A bérkocsitulajdonosok viszont kötelesek lesznek a városra, a vármegyeháza, a Merza Rezső divatüzlete melletti kis utcában és a Rákóczi-uton levő deszkapiacon a kora reggeli órákról estig, felváltva és a rendőrkapitány által kijelölendő sorrendben állandó bérkocsiállomást fenntartani.

A város költségvetése a tanács javaslatára nem tárgyalatott és napirendről levétetett, mivel a kir. pénzügyigazgatóság az adókövetési munkálatokkal még nem készült el és enélkül a városi pótdadó 103 százalékban előirányzott mértéke nem állapítható meg.

Az általános házbéradó ügyében hosszasan vita után, a tanács tudomásulvevő javaslatával szemben, a képviselőtestület elhatározta, hogy ez ügyben, mivel a telekkönyvi állapotok nem fedik a város adózási körletét, m. kir. pénzügyminiszter ur ónagyméltóságától sürgős revízió elrendelését és addig is az adókövetési munkálatok felfüggesztését kéri meg.

Hajnódné Ignác városi számvevő 5 évi szolgálat után, orvosi bizonyítvány alapján, mint szolgálatképtelen, nyugdíjazását kérte. A városi régi nyugdíjszabályzat nem volt előtérítendő a közgyűlésen, az új pedig még nincsen kormányhatóságilag jóváhagyva. — Így a közgyűlés hosszabb vita után, a városi tanács 7200 ko-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Európa jövő térképe.

El sem hinném, hogy már ilyen is van, ha nem láttam volna s ha hírlapírói raffineriával hamarjában le nem másoltam volna: „L'Europe future de Eomain” a titulusa ennek a Párisban készült igen, sőt a neveltségességig érdekes geográfiai rajznak. Szerzője Mlle Magda professor aux Ecoles de la Ville de Paris, a kiadója: T. Pigeon Libr. 57 me Richelleun Paris. Ez év júliusában látott napvilágot s már az igen figyelmes quartet gondoskodott arról, hogy a „semleges” államokat tele szórja ezzel a fantáziával.

A térkép az ellenséges (ántant) államok kormányaiiban elhangzott nyilatkozatok alapján készült s arra szolgál, hogy a még habozó államokat a négyes szövetség politikai terveiről tájékoztassa. Hogy azután célját elérte-e, az teljesen más kérdés, szentül meg vagyunk győződve ugyanis, hogy dicsőséges küzdelmeink végén semmi esetre sem Mlle Magda fogja a különben annyira fontos és kényes határvonalakat diktálni.

Lássuk csak mit is mond e térkép, Európa jövő térképe?

Franciaország megkapja egész Alsász-Lotaringiát.

Belgium teljes régi területét s e két állam között francia fenhatóság alatt, de teljes autonómiával s eddigi határaival megmarad a Luxemburgi grófság.

Az emigy határolt Frankhon és Belgiumtól keletre a Németbirodalom területéből kiszakad 100 kilométer széles „Zone neutre”. Ezt a semleges zónát a nyugati szomszédok, Anglia s az Oroszbirodalom védi és erősíti a különben teljesen megszűnő Németbirodalom esetleges támadása ellen.

Westphalia, Württemberg, Szász- és Bajorország elszakadnak az anyabirodalomtól s önálló, politikailag teljesen független államot alkotnak véd és dac szövetségben a nyugati hatalmakkal.

Szegény Poroszország! Vele igazán nagyon kurtán és furcsán bánt el Mlle Magda. Berlin lesz ugyan a fővárosa, de területe S-ettintől a Visztuláig szélesedik Danzig határvárossal.

Az Oroszbirodalom is elég cifrán alakul: Lengyelország Galiciával a troppani vonalig egy önálló hűbéres államot alkot, a hol — szerző szerint — a politikai jövőt illetőleg megmaradnak a jelenlegi orosz állapotok.

Sveicz Tirol felső felével nagyobbodik.

Olaszország Tirol alsó részét, Triestet, Fiumét s a Dalmát partvidéket kapja a felső szigetekkel ezek bezáró vonaláig.

Szerbia Bosznia-Hercegovinával, a Dráva határvonallal, Horvátországgal s Dalmácia déli részével nagyobbodik.

Montenegró Albánia felső felét nyeri, míg Albánia alsó fele olasz fenhatóság alatt külön állam lesz.

Görögország nem kap semmit. (Rosszul viselte magát.)

Bulgária a Drinápoly vilajettel a Dardanellákig terjed. (Ezt most talán visszavonják?)

Az európai Törökország teljesen megszűnik, maga Konstantinápoly és kerülete megint a „Zone neutre” jelzést viseli. Törökország Kis-ázsia szorol Armenia kivételével.

Románia? No igen Románia Transylvániát kapja a Tiszáig Tokaj alatt a Kárpátokig húzódó egyenes vonalban Bukovinával együtt.

A Fertő keleti csucsára helyezett vonalzó adja Ausztria keleti határát, Alsó- és Közép-Ausztriával az északi határon Tropol határvárossal.

Csehország mindenkitől független királyság. Szászország és Ausztria között politikai zóna a germanizmus ellen.

És mi szegény magyarok Mlle Magda jóvoltából a Tiszától a Balaton nyugati részéig leszünk kénytelenek elférni egy kis trapezoidban.

Igy fest ez a nevezetes térkép akkor, a mikor Belgiumban német professzorok nyitják meg az iskolai évet, a mikor Olaszország front csapatai véres fejjel szaladnak vissza a Pó völgyébe, a mikor a Dardanelláknál naponként tízezer embert vesztenek a támadók. Bulgária mellénk állt és Szerbia végső napjait éli.

Csak rajta tervezgessenek, rajzoljanak, a magyar-német hadsereg dicsőségteljes győzelmel meg fogja tanítani Mlle Magda professzort, hogy mi nem az iróasztalnál cirkalommal, hanem ott künn a helyszínen vérrel, bátorsággal, az igazság fegyvereivel fogjuk megkészeíteni Európa jövő térképét.

N. N. E.

ronás javaslatával szemben — nem számítva be a lakbért — két évi fizetést, vagyis 5800 korona végkielégítést állapított meg Hajnó Ignác részére.

A közgyűlés **póttárgysorozatában** voltak a legfontosabb tárgyak felvéve — érthetetlenül. Így az Apaffi Mihály-utca és az új piac tér közötti ut kiépítése, az Erzsébet- és Vigadó-utcák közötti új utcák terve és költségvetése, az új piac tér kiépítése és azzal kapcsolatos beruházási munkálatok és ezek költségvetése. Ezeket a törvény értelmében sem lehetett volna póttárgysorozatba, hanem csak a rendes tárgysorozatba felvenni. Hozzávéve még azt, hogy a városunkra rendkívül fontos kérdések tárgyalására este 8 óra után került a sor, helyesebb lett volna azokat levenni napirendről és a háboru után egy közgyűlés rendes tárgysorozatába felvenni. Így alig 3—4 városatyá volt jelen a közgyűlésen, azok is az idő előhaladottsága miatt türelmetlenül és indulóan. Többen kifejezték azt a véleményüket, hogy a fontos kérdések vétessenek le egyelőre napirendről, mert egyfelől a háboru viszonyok nem alkalmasak nagymérvű beruházásokra, sőt a kormánytól lefelé a hatóságok minden vonalon óvakodnak állandó jellegű beruházásoktól, másfelől a városatyák nagyrésze hadbavonult és így a fontos kérdések tárgyalása nem megnyugtató, — ennek dacára oly értelmű határozat hozatott, hogy a már *teljesített, de jóvá nem hagyott kiadásokat*, melyek mintegy 30.000 koronára rugnak, a közgyűlés utólagosan jóváhagyólag tudomásul veszi, a továbbiak tárgyalását és költségvetések megállapítását pedig a háboru utánra halasztja. Jövőre legalább is kívánatos, hogy jóváhagyás nélkül ily nagy összegek felhasználhatók ne legyenek és a képviselőtestület a váltalt súlyos terhekről ne utólag szerezzen tudomást, mert ez esetben sem lesz szükség képviselőtestületre, de ne is csodálkozzunk a pótdadó emelkedésén.

Legvégül a képviselőtestület elhatározta, hogy a városi tisztviselők fizetése a városi alapok készleteinek felhasználásával is folyósítható akkor, midőn a fizetések folyósítására időlegesen fedezet nincsen.

Az országos nyers-anyag gyűjtés.

A háboru viszonyok a szükséges nyersanyagok hiányát behozatalát megakadályozzák. A gyapju hiányzik főképp, mely nélkül a hadseregnek a háboru folytán többszörösére fokozott posztószükséglete ki nem elégíthető, és a kacsuk és gummi, mely számtalan oly közlekedési és technikai eszköz előállítására nélkülözhetetlen, mely nélkül a mai hadviselés egyik alapfeltételét képező fejlődött közlekedés el sem képzelhető.

Szerencsére csodálatosan fejlődött iparunk új anyag gyártására a hulladékokat is fel tudja használni: a már hasznavehetetlen rongyokból is meleg új posztót készít, megvédeni hős katonáinkat a közelgő tél zord hidegétől; a gummi és kacsuk hulladékok pedig mint büszke autók gummi abroncsai kelnek új életre.

Ezen szükségletek érdekében indul meg egy nagyarányú új actio a gyapju-, kacsuk és gummi- hulladékok országos gyűjtése.

A magyar kir. honvédelmi miniszterium Hadszolgáltató Hivatala az „Országos központi hitelszövetkezet”-tel együttesen felhívással fordul az áldozatkészségben kimeríthetetlen hazafias társadalomhoz, mindennemű ócska ruháknak és gummi- és kacsuk hulladéknak hadsegélyezési célokra való adományozását kérve.

Jó hasznát lehet venni mindenféle kötött és szőtt gyapju-holminak, mint amilyen a szövet és hulladék, sál, gyapjukendő és kalap, sapka, zsinór, keztü, gyapjufüggöny, gyapjuzubbony, alsóruha, feldolgozatlan gyapju, szőnyeg, matrác, gyapju ablakvédő, futószőnyeg, kötőpamut, harisnya, selyem-, pamut- és vászon- cikkek és hulladékok. Ezenfelül gummi- és kacsukhulladékokra is nagy szükség van; ilyen az automobil-, bicikli- és kocsis abroncs, minden nemű gőz-, szivó- és nyomó-fecskendő, kerti tömlő, lapda, gummicipő és esőköpeny, gummi gyűrű, technikai gummicikkek, gummilepedő, szivacs és keztü, térsü, gramofonlemezek.

Semmi sem érdektelen, még a teljesen hasznavehetetlen állapotban levő anyag sem: mindent fel lehet újra dolgozni. Az egyesek szempontjából ez ócska tárgyaknak nincs értékük vagy nagyon is csekély pénzértéket jelentenek azok, míg milliók és milliók adományai végeredményben a hadviselés hatalmas eszközeit, hőseink meleg ruháját, a csapatok szállításá-

nak gyors lehetőségét és ezzel a biztos győzelmet teremtik meg.

A gyapju-, kacsuk- és gummi-hulladék gyűjtését képező országos actio szervezési munkálata be van fejezve. A vidéken már megkezdették a gyűjtést az „Országos központi hitelszövetkezet” kötelékébe tartozó szövetkezetek és ma-holnap megindul az összegyűjtött holmik Budapestre való továbbítása ama fuvardíjmentesség alapján, melyben a kereskedelmi miniszter részesítette ezen mozgalmat. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy a fuvardíjmentesség csak is az említett szövetkezetek által feladott küldeményeket illeti meg, amiért is legalkalmasabb az összegyűjtött holmit ily szövetkezetnek átadni. Hogy mely szövetkezetek vesznek részt a gyűjtésben, könnyen tudható meg, mert azok nemcsak közvetlenül fordulnak a környékükbeli hazafias közönséghez, hanem ezenfelül kérelemmel fordulnak a tanulókhöz is, kik közül azoknak, kik a gyűjtés körül kiváló buzgalmat fejtenek ki, a Hadsegélyező Hivatal külön emlékérmeket fog kiosztani.

Orosz hadifoglyokkal való levelezés.

Mind sűrűbben hangzanak el a panaszok, hogy az Oroszországban hadifogságban levő katonáink nem kapják meg a hozzátartozóik által küldött levelezéseket.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint ennek okát első sorban a levelezések nagy mennyiségében és a közlemények túl hosszú voltában kell keresni. — A közönség tehát csak úgy biztosíthatja a levelezések célhoz jutását, ha az orosz cenzura munkájának megkönnyítése érdekében kéthetenként legfeljebb csak egyszer vagy ennél is ritkábban ír, akkor is nem levelet, hanem csak levelező lapot küld és arra, csak néhány sor családi és magán vonatkozású közleményt ír.

A levelezés céljára czelszerű kizárólag a hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatal által vörös kereszt jelvényével kibocsátott és megfelelő előnyomással ellátott levelezőlapokat használni, melyek a legtöbb posta hivatalban is árusítanak.

A közleményben kerülendő a közállapotokra és a háborura vonatkozó minden hír; különösen sokat árt az ügynek, hogy egyesek burkoltan akarnak hírt adni a hadisikerekről, a mi az orosz cenzurákat bizalmatlanokká teszi a többi ártalmatlan küldeménnyel szemben is. Ajánlatos a levelezésnél a német vagy francia nyelvet használni, mert más nyelvekre Oroszországban kevés a cenzor és így ezek a levelezések soká elhevernek esetleg célhoz sem jutnak.

A falvak intelligenciájára hárul a hazafias feladat, hogy ily levelezéseknek német vagy francia nyelven való megírásánál a nyelvismerttel nem bírók segítségére legyenek.

Különös súlyt kell helyezni a címek megírására.

Ennél használjuk szintén lehetőleg a francia vagy német nyelvet, de a német címet is latin betűkkel írjuk. A czimben okvetlenül benne legyen annak jelzése, hogy címzett hadifogoly, mert más egyének leveleit az ellenséges külföldön nem továbbítják. Ezért tehát a címbe a „Prisonnier de guerre” vagy „Kriegsgefangener” jelzést hozzátenni el ne mulasszuk. Sok függ a rendeltetési hely nevének helyes kiírásától is. Ha e tekintetben kételyeink vannak, forduljunk a posta hivatalhoz, avagy a hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatalhoz (Budapest IX. Üllői-ut 1.), mely utóbbi hivatal a cypriell betűkkel írt vagy egyébként kevésbé olvashatatlan címek megállapításában is a hozzá fordulónak rendelkezésére áll.

Budapest, 1915. szeptember hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:

Follért Károly s. k.,
posta- és távirda vezérigazgató.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A harmadik hadikölcsön.** A harmadik magyar nemzeti hadikölcsön jegyzése vármegyénkben is serényen folyik. Már most megállapíthatjuk, hogy az érdeklődés és lelkesedés jóval nagyobb, mint a két első hadikölcsönnél. — Az eredmény is kétségtelenül jóval nagyobb lesz. — Értesülésünk szerint a vármegyei magánjavak és Szentpéter egyházmegye valamint több közbirtokosság és község kedvező kilátású tárgyalásokon folytat lombardirozást iránt, mely ha sikerül, a harmadik hadikölcsönre e nagyvagyonu testületek részéről több milliós jegyzés esik. Gyalóky Sándor

főispán ur a harmadik hadikölcsönre több pénzügyintézetnél 80.000 koronát jegyzett és így a három hadikölcsönből összesen 400.000 korona címetet vett át. Csikvármegye árvaszéke 100—120.000 koronával vesz részt a harmadik hadikölcsön jegyzésében. Csikszentdomos közbirtokossága 100.000 koronát jegyez.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Csikvármegye törvényhatósági közgyűlése folyó évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor tartja rendes őszi közgyűlését, melyre a meghívók most bocsátatnak ki.

— **Karleusa dandárnok.** Karleusa Fülöp honvédezedes sebesüléséből felgyógyulva, harmadszor is visszaérkezett a mult hó végén a harctérre. Megérkezése után átvette a 76. gyalogdandár parancsnokságát, melybe a 23. és 24. honvéd ezredék tartoznak. Mint írják, a 24-es honvédeknel nagy örömet keltett, hogy régi ezredparancsnokuk lett a dandárparancsnok.

— **Harctéri előléptetések.** Deutsch Vilmos ezredes, a harctéren levő székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gyalogezred parancsnoka Szigetter Frigyes, Nagy Béla, Kovács Kálmán, Prokitsch Gusztáv, Wagner Richard, Zágonyi Gyula, Vass János, Kricsa Andor, Bedő Gyula és Harcsi Jenő tart., illetve népf. hadapródokat az ellenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásuk elismeréséül tart., illetve népf. zászlósoknak léptette elő.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Szántó Ábrahám pénzügyi számgyakornokot a csikszerepai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztté kinevezte.

— **Új katonalelkész.** Wéger Lajos székesegyházi káplánt katonalelkésznek behívták és Máramarosszigetre küldötték.

— **Kitüntetés.** A király az ellenséggel szemben kitünő és önfeláldozó szolgálatának elismeréséül dr. Elthes Béla 1/12. mozgó tart. korh. m. kir. népf. segédorvosnak a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. Dr. Elthes Béla egy év óta megszakítás nélkül teljesít önfeláldozó szolgálatot a harctéren.

— **Harctéri kitüntetés.** Sándor János belügyminiszternek két fia van a harczmezőn, János és Béla, mind a kettő huszár-tiszthelyettes. Néhány héttel ezelőtt — a mint jeleztük — az ifjabbik kapott kitüntetést, ezüst vitézségi érmét. Azt írja ez haza, hogy legutóbb tizenöt lépéssel lövöldöztek rá a muszkák, ő pedig ezekre és hogy az ilyesmi a harctéren se tartozik a barátságos természetű időtöltések közé. Rá nézve, szerencsésen végződött a mérkőzés és talán ennek örömét akarta a főhadvezetőség tetézni az ezüst vitézségi éremmel.

— **Szabadságolási zóna Erdély területén.** Katonai személyek részére, mint ismeretes, szabadságot engedélyeznek mezőgazdasági munkálatokra, magán ápolás végett, súlyos betegség vagy haláleset miatt. E szabadságot csakis bizonyos területen belül engedélyezik. Így a nagyszebeni katonai parancsnokság területén a szabadság engedélyezésére a következő határt szabja ki a legújabb rendelkezés: Déva — Nagyszeben — Fogaras — Brassó — Kolozsvár — Csikszerepa — Gyergyószentmiklós — Beszterce — Máramarossziget. E határon kívül a szabadság engedélyezését a rendeletek legszigoribban tiltják.

— **A pénzügy köréből.** A pénzügyminiszter dr. György Gábor állami végrehajtót a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

— **Hirdetmény.** Változás a táborig postai árumintaforgalomban. Áruminták az eddigi feltevésekkel kizárólag csak a 6, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 20, 23, 27, 28, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 51, 53, 55, 61, 63, 65, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 78, 81, 85, 87, 88, 91, 92, 93, 94, 98, 104, 106, 109, 113, 116, 116, 119, 120, 125, 132, 139, 148, 149, 157, 161, 162, 164, 166, 167, 169, 173, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 206, 207, 208, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 228, 251, 252, 254, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 316, 319, 320, 321, 322, 323, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 350, 351, 352, 353, 355, 507, 600, 601, 602, 603, 604, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 630. számú táborig postákhoz és Sarajevóba küldhetők. Budapest, 1915. október hó 18-án.

— **Viharos kögyülés Gyergyószentmiklóson.** Ily címen lapunk legutóbbi számában röviden megemlékeztünk Gyergyószentmiklós város képviselőtestületének október 1-én tartott közgyűlésén. a tengeri szállítás ügyében hozott határozatáról, melyben Vákár P. Arthur lapszerkesztő, képviselőtestületi tagnak a tengeri beszerzése körüli eljárása felett rossz szalását és megbotránkozását fejezte ki, öt jegyzőkönyvi magrovásban részesítette és összes meglevő bizottságaiból kizárta. Most Vákár P. Arthur nyomtatásban beklldötte hozzánk a közgyűlésen előadott védekezését és erélyes tiltakozását az ellene felhozott vád ellen, egyben nyilatkozatának ismertetésére kér fel. Nyilatkozatának lényege a következő: Atzberger Félix és Gottlieb Géza kereskedők még f. évi február 28-án tárgyalást kezdtek vele, hogy 100 és 100 vagon tengeri szállítassék Romániából Magyarországra, továbbá 3000 drb sertés, 5000 drb szarvasmarha és 1000 drb juh hozassék át a határon, mely nagyszabású szállításhoz előkészítése és sikere érdekében Vákár P. Arthur közbenjárására kérték fel, önként felajánlva részére a forgalmat állat és terményüzlet tiszta hasznának 10%-át és kérve őt ily értelmű szerződés elkészítésére. Vákár P. Arthur az ajánlatot elfogadta, Budapestre utazott, hol Atzberger és Gottlieb utleveleket megszerelte és a földmívelésügyi minisztertől 3000 drb romániai sertés behozatalára engedélyt eszközölt ki. A szerződést megkötötték március 7-én, melyben Vákár P. Arthur arra kötelezi magát, hogy a „hatóságoknál minden lehetővé elkövet, hogy ezen állat- és termény behozatal és értékesítés keresztül vitessék”. A város a megbízást Atzbergernek és Gottliebnek március 22-én adta meg, mikor nevezettek már Bukarestet megjárták. Ebben az időben Gyergyószentmiklóson a tengeri vérékja 8—9 korona volt, az Atzbergerék később szállított tengerije pedig csak 6 korona, tehát az adott körülmények között jutányos áron jutott hozzá a közönség, a mi a közérdeket tekintve igen előnyösnek volt mondható. A nyilatkozat szerint Vákár P. Arthur többször és tanuk előtt, a tengeri megérkezettek és eladását megelőzően kijelentette, hogy a Gyergyószentmiklósnak szállított tengeri hasznából semminemű részesedést nem kíván és nem fogad el, mit július 7-én dr. Balázs Elek ügyvéd útján Atzbergernek levélileg is tudomására hozott. Eszerint nem áll az, hogy ő mint képviselőtestületi, illetve jóléti bizottsági tag a város részére szállított tengeri hasznából közbenjárás vagy bármely címen részesedett volna. Ő nem köztisztviselő, nem hivatalnok, ő egyszerűen tisztességes kereskedelmi ügyletet kötött, mely azonfelül közérdeket is szolgált. Rágalmazói ellen a büntető bíróságnál keres megtorlást és nyugodtan várja be a bíróság és közönség döntését. Eddig tart a nyilatkozat. Készséggel közöljük, mi ahoz sem hozzá nem teszünk, sem abból el nem veszünk. Mi Gyergyószentmiklós város képviselőtestületének nagy feltűnést keltő határozatáról köteleességszerűen egy rövidke referatát adunk, úgy amint az meghoztatott és anélkül, hogy mi az ügy érdeméhez szótunk volna. Ezuttal sem irhatunk többet, az ügy további fejleményei a független bíróság és az arra illetékes fórumok elé kerül és akkor még lesz alkalmunk visszatérni rá.

— **Szökés az orosz fogságból.** Róth József gyergyószentmiklósi divatru kereskedő, cs. és kir. 82. gyalogezredbeli őrzető heves küzdelem után orosz fogságba esett. A fogság azonban sehogysem tetszett neki, csak három napig bírta ki és akkor rendkívüli ügyességgel kikerülve őreinek figyelmét, az ellenséges csapatokon keresztül visszazökött ezredéhez, hol újból jelentkezett. Jelenleg ismét a harcban van. Vitézségeért kitüntetésre van felterjesztve.

— **Szövetkezeti ülés.** A csikszeredai tisztviselők fogyasztási szövetkezetének igazgatósága kedden délután Szász Lajos elnökletével ülést tartott, melyen több fontos előkészítő intézkedés történt. Az igazgatóság a Hangyától a szövetkezeti bolt berendezéséhez szükséges árukat megrendelte és az üzlet előreláthatólag december 1-én átadható lesz rendeltetésének. A jegyzett üzletrészek tulajdoni része már befizetett, akik hátralékban vannak még, azok kötelesek üzemelésüket a legközelebbi idő alatt befizetni Albert Sándor pénztárnok kezéhez.

— **Maximáltak országosan a burgonya árát.** A hivatalos lap kormányrendeletet közölt, melylyel országosan meghatározzák a burgonyaárát követelhető legmagasabb árakat. A rendelet értelmében egy métermázsza étkezési burgonyáért, nevezetesen a Róssa, Hópehely,

Magnum-Bonum, Kifli, továbbá a sárga héjú és husu burgonyáért 1915. október 31-ig bezárólag 9 korona, november 1-től 30-ig bezárólag 9 korona 50 fillér, december 1-től 30-ig bezárólag 10 korona, 1916 január 1-től február 28-ig bezárólag 10 korona 50 fillér, március 1-től május 30-ig bezárólag 11 korona legmagasabb árát szabad kérni és fizetni. Ez a legmagasabb ár magában foglalja a rakodó-állomáshoz való szállítás költségét, de a zsák nincs beleértve. A legmagasabb ár október hó 10-ik napján lépett életbe. E napon tul burgonyát a megállapított legmagasabb áránál drágábban vásárolni és árusítani tilos. A ki a tilalmat megszegi, két hónapi elzárással és 600 korona pénzbírsággal büntethető. Kicsinyben való árusításnál az ár a maximális áránál arányosan magasabb lehet. Hogy mi tekinthető arányosan nagyobb árnak, azt a hatóság van hivatva megállapítani. A burgonya szállításához ezentul igazolvány szükséges. Az igazolványt a helyi hatóságok állítják ki.

— **A hadiárak jövője.** Az Erdélyi pártfogó Egyesület választmányát a leggyakorlatibb s a legnemesebb cél vezette akkor, amidőn elmondotta, hogy a háboru miatt árvaságra és nyomorba jutott gyermekeket ösztöndíjjal s jövőjük biztosítása érdekében minden tőle telhetőleg megtesz. A háboru miatt árvaságra jutott gyermekek száma eddig is igen nagy és sajnos napról-napra nő. Nemzeti szempontból nekünk itthon maradtoknak legszembetűnőbb kötelességünk, hogy a „haza jövőjét”, „reménységét” megmentsük s lehetővé tegyük, hogy belőlük is hasznos polgárok legyenek. Ismeretes az, hogy az árvaszakban, intézetekben még békés időben is csak egy-két növendék nyerhetett felvételt s az intézményekhez közel álló érdekek miatt nem mindig érvényesülhettek a jogos szempontok. Nem is lehetett egy percig sem arra gondolni, hogy a hadi árva intézetekben legyen elhelyezhető. Azért az Erdélyi Pártfogó Egyesület igen bölcsen és humanusan gondolkodott, a midőn a hadi árva család körében leendő elhelyezése iránt is akciót kezdeményezett. Felkérte ugyanis az Egyesület az egyes főpásztorok utján a lelkeskedő papságot, hogy tehetősebb, jó lelkű, gyermektelen házastársakat hadi árva örökbefogadására, illetőleg egy bizonyos ideig való nevelésére buzdítsa. Az kétségtelen, hogy sok olyan jóléti, nemesen érző gyermektelen házaspár lesz, aki a háboru közvetlen szenvedéseitől megkímélve szívesen fog magához venni és felnevelni egy-egy elhagyott kis árva. Lez olyan szülő is, aki egyetlen gyermekét elvesztve az ő emléke iránti kegyeletből örömmel elvállalja egy árva gyermek felnevelését. Lelkeseink meg fogják találni a módját, hogy hűvek lelkét ezen nemes eszme iránt fogékonnyá tegyék s a közvetítés munkáját ismert áldozatkészségükkel magukra vállalják. S azoknak a meggyötört, bánatos özvegyanyáknak, akik nem képesek gyermekük jövőjéről gondoskodni, milyen nagy megnyugvást fog szerezni a tudat, hogy gyermekük szerető, nemesen érző egyének családi körében van, olyanok között, akik a gyermek hőselkü édesatyának emlékét kegyelettel és tisztelettel fogják őrizni. Az Egyesület természetesen magára vállalja a közvetítést az örökbefogadásra, illetve az egy ideig való felnevelésre vállalkozó szülők között s a kiskoru sorsa iránt megbízottjai utján mindig érdeklődni fog. Az érdeklődők kiköthetik, hogy milyen koru, nemű és vallásu gyermekeket óhajtanak örökbe fogadni, illetőleg felnevelni. Hadi árva hozzá tartozóinak a gyermekek sorsát illetőleg bármely ügyben az Egyesület a legszívesebben áll rendelkezésre. (Erdélyi Pártfogó Egyesület, Kolozsvár, királyi írtótlábla II. emelet 112 ajtó.) Reméljük, hogy a közönség s az érdekeltek bizalommal fogják igénybe venni az Egyesület önzetlen szolgálat készségét.

— **A negyvenkettős mozsár.** 42 centiméteres nehéz mozsár máig is legnagyobb szexációja és meglepetése a világháborúnak. Ezt a hadiszerszámot, a melynek hatása szinte minden képzeltet felülmúl és a mely alapjában ingatta meg a háboru technikáját, mindmáig csak találgatásokból és a róla támadt legendákból ismerjük. Most az Ausztriában megjelenő „Der Holzarbeiter” nyomán tudunkban van erről a csodáról egyet-mást elmondani, abban a reményben, hogy érdekelni fogja olvasóinkat. A mozsárról annak feltalálójára, dr. Seume mérnök felolvasást tartott, a melyből vesszük a következőket: Az egész alkotmány súlya 88.750, az alapzat 37.500 kilogramm. A cső hossza 5 méter, egy lövedék súlya 400 kilogramm, hossza 1.26 méter. Az egész mo-

zsár 172 részre szedhető székkel és szállításhoz 12 vagonra van szükség. A mozsarat használat előtt beépítik; az alapépítmény 8 méter mély. Lüttichet 22.8 kilométer távolságméter mély. Lüttichet 22.8 kilométer távolságméter mély. Lüttichre adott első lövés 1700, a második lövés 2300 barcos halálát okozta. Lüttich összesen 5, Namur és Maubeuge egyenként két-két lövést kaptak. A mozsár felszerelése 25—26 órát, a beigazítás, miután segédágyúkkal a távolságot belőtték, 6 órát vesz igénybe. A kiszolgáló legénység 6 személy, orrot, fület és száját védő sapkát kap, és a detonáció pillanatában hasonfekvő állapotban van. A légnyomás oly nagy, hogy 4 kilométer körzetben minden ablaküveg összeeszik. Egy lövedék 11.000 márkába (13.000 korona) kerül. A beépített mozsár egyszersmind alá van aknáva és a parancsnok esetleges veszély esetén köteles az egész alkotmányt levegőbe röptetni, nehogy ellenséges kézre kerüljön. A mozsár kiszolgáló személyzete 260 ember.

— **Nyilvános köszönet.** Gál Elek nyug. plebános, tusnádfürdői lakos, az általa írt „Isten vezess” című háborus vonatkozású füzet 297 példányát Vöröskereszt választmányunknak azzal küldte meg, hogy annak jövedelméből a Vöröskereszt céljaira fordíttassék. Midőn e nagylelkű adományért a lelkes szerzőnek hála köszönetet mondunk, egyúttal jelezzük, hogy a trónörökösnek ajánlt s ugy a belügyi miniszter, mint a tábori püspöki hivatal és a Szent István-társulat által szépen méltatott füzet Szlávik Ferenc vál. elnöknel és Kovács Jenő titkárnál kapható. A Vöröskereszt Csikszeredai Választmányának Előöksége.

— **26—28 korona tengeri ár.** A hivatalos lap közli a kormányrendeletét a tengeritermésnek a saját házi és gazdasági szükségletet meghaladó részére vonatkozó forgalmi korlátozásáról, a Haditermény Rt. szerepének a tengeri forgalmára való kiterjesztéséről és végül a tengeri áráról. Az utóbbit, a március 31-én megjelent rendelet megállapításának érvényben hagyásával mázsánként 26 koronában, csinkvanti minőségű pedig 28 koronában állapították meg. A morzsolatlan átvett tengeri ára 20 százalékkal lesz olcsóbb, a hibás tengeri pedig 25 százalékkal. Viszont a tengeri raktári kezelésért havonta és mázsánként 50 fillér pótlék jár a termelőnek, ez a pótlék azonban három koronánál több nem lehet. A mai rendelet, főképpen a hizlalókat érdekli. Azonkívül a szeszfőzés, keményítő- és pótkávégyártás is számít erre a fontos nyers anyagra, a melynek ily célú szeszítésére is van pont a rendeletben. A mi a szeszfőzés igényét illeti, a saját mezőgazdasági szeszfőzésben való felhasználásra nézve a szeptember 7-én megjelent korlátozás a mértékadó. Az ipari szeszgyárakra nézve ellenben a földmívelési és a pénzügyminiszter adhatnak engedelmet esetről-esetre.

— **Az olasz király és nadrágja.** Egy svéd lapban jelent meg ez a kedélyes dolog: Róma, június 30.

„Az olasz hadvezetőség új egyenruha-nadrágot csináltatott a hadseregnek. Az olasz király is felvette az új nadrágot.

Nem lehet biztosan megállapítani, — fűz hozzá a svéd élclap — nincs-e összefüggésben ez a hír — Lemberg visszavételével...”

— **A signum laudis.** Egy eldugott kis faluban a nemzeti asszonyhoz éppen akkor állít be egy parasztaasszony, amikor az könnyes szemmel olvas egy levelet.

— **Már mér tetszik megint sirni?** — kérdi a néne, — hiszen az ifur irt, látom.

Az „ifur” az ügyvédné fia. Szintén ügyvéd már. De jelenleg tűzérőhadnagy.

— **Nem tudok rá gondolni sirás nélkül!** Fellesege, három gyermeke maradt itthon. Most már a kórházból ir, — mondja még mindig könnyezve az ügyvédné. — Azt írja, a sebe szépen begyógyult és most a kórházban megkapta a signum laudist.

A néne elszomorodik egy pillanatra. De azután kiderül az arca:

— **Hm, az baj!** De csak kerüljön egyszer haza, az öreg doktor majd kigyógyítja abból is!

— **A vasnyil.** A világháboru egyik legborzasztóbb kézfegyvere a vasnyil. Most, hogy véletlenül a harc térről egy darab hazakerült, alkalmunk volt látni ezt a gyilkos szerszámot. A vasnyil tulajdonképpen egy hegyes puskagolyó, a melynek 10—12 cm. hosszú négyrétű szára van az irányítás céljára, vagyis ez pótolja a hajdani nyilaknál szokásos „tollat”. A nyil bár hogyan ledobva, hegyével esik a föld felé és kisebb magasságból is feltétlenül halálos sebet ejt.

— **Ólomot a hadseregnek!** A hadviselés szempontjából elsőrendű jelentősége van az ólomnak. Minél nagyobb mennyiségű, annál könnyebb és biztosabb a helyzete s ha ennek elérése céljából a lakosság a maga közreműködését nem tagadja meg, dicséretes hazafias cselekedetet végzett. Több vármegye alispánja felhívta a megyebeli lövészegyesületeket, hogy lövőházuk golyófogóiból az ólomot szedessék ki s azt hazafias célra való tekintettel költségmentesen szállítsák be a legközelebbi katonai parancsnoksághoz. Felhívjuk továbbá a vármegyék egész polgári lakosságát, hogy a kinek birtokában ólom és egyéb lőszer, üres töltényhüvely stb. lenne, vagy olyant, különösen a katonaságnak harcszerű lögyakorlata után találna, ezeket gyűjtse össze s szolgáltatassa át az illetékes főszozolgabíróknak, polgármesternek, vagy a körjegyzőnek.

— **Utlevel Oroszlengyelországba.** Az osztrák-magyar csapatok által megszállva tartott orosz-lengyel területekre utazás csakis utlevéllel történhetik, mely utlevél a főhadparancsnokság (főhadtáparancsnokság) által láttamoztatandó. Azoktól, akik ipari vagy kereskedelmi ügyek intézése végett szándékoznak oda utazni, amennyiben e miuóságukról, a kamaráuk! megtekinthető minta szerinti igazolványt mutathatnak fel, az utlevél láttamoztatása nem követeltetik.

LEGUJABB.

**Győzelmes harcok mindenfelé.
2000 szerb, 600 orosz fogoly.
Csapatunk Obrenovácot elfoglalták.
Az olaszok legsúlyosabb veszteségei.**

Budapest, október 19.

(Hivatalos.) *Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:*

Oroszok tegnap az alsó Styr mocsár és erdő övezetében folytatták támadásaikat. A Deraznótól északnyugatra fekvő Boguslawka falunál az ellenség három ízben intézett eredménytelenül rohamot egy honvédhadosztály hadállásai ellen. Tüzeléssel és közelharcban vertük vissza. A mieink 3 tisztet és több mint 500 főnyi legénységet elfogtak, valamint két gépfegyvert zsákmányoltak. Egy Kulikovnen tul előnyomuló orosz hadosztályt újra a keleti partra üztünk vissza. Czartorysk környékén az ellenség egyes partokon átjutott a Styr nyugati partjára. Itt még folyik a harc. Az oroszok Rafalowkától északra is nagy haderővel támadtak. Visszavertük őket és 100 embert elfogtunk. A helyzet Kelet-Galicziában egyébként változatlan.

Olasz hadszíntéren az Isonzó harcvonalon folyó harcok kiterjedése növekedik. Tegnap délelőtt erős tüzés kezdett a Krnen, a tolmeini hídtőben, Czanalenako és Plavánál fekvő állásaink, valamint a görzi hídfő és a doberdói fensik ellen. A tüzelés nagy hevességgel este, sőt egyes helyeken éjjel is tartott. A tüzeléstől fedezve olasz gyalogság számos helyen támadott. A Krnen, a Mrzli-Vrhben és a tolmeini hídfő állásai előtt az olasz osztagok összes támadási kísérletei gyalogságunk és gépfegyvereink tüzeiben, valamint tüzésünk oldaluk ellen intézett tüzeiben omlottak össze. Az ellenség gyalogsága, ahol támadt, a legsúlyosabb veszteségek mellett menekült vissza lövészárkaiba, helyenként beérte azzal, hogy Avanti-t kiáltott anélkül,

hogy kimozdult volna fedezékéből. Egy a Monte Sabotino (Falacaótól nyugatra) ellen intézett támadást és több a Peteanó melletti hadállások ellen intézett erős előretörést (ez utóbbi hadállások körül már napok óta heves harc folyik) szintén visszavertünk. Az olasz gyalogság itt is súlyos veszteségeket szenvedett. Karinthiában és Tiroiban tovább tart az ellenség élénk tűzérési tevékenysége.

Délkeleti hadszíntéren a szövetséges csapatok hadseregeinek támadásai tegnap is mindenütt előrehaladtak. — A Macava legnagyobb része birtokunkban van. A Kolubara torkolatának mindkét oldalán a folyón átszállított cs. és kir. csapatok éjféli körül elfoglalták Obrenovác városát és az attól délkeletre fekvő magaslatokat. A Belgrádtól délre előnyomuló szövetséges csapatok az ellenséget üldözve Ripanjon tul nyomultak elő. Egy osztrák-magyar hadosztal szuronnyal foglalta el a Grockától délre eső Cigány-hegyet és összeköttetést létesített az alsó Morava mindkét partján eredményesen előnyomuló német hadosztályokkal. Avala körül és a Grockától északnyugatra levő állásokért 3 napon át folytatott harcokban csapataink 15 szerb tisztet és 2000 főnyi legénységet elfogtak. A bolgárok elragadták az ellenségtől a Pirottól keletre levő első védelmi vonalat és Vranja vidékéig nyomultak előre.

A szerbek mindenütt vereséget szenvednek.

A bolgárok elfoglalták Vranjat.

Berlin, október 19.

(Hivatalos.) *A német nagy főhadiszállásról jelenti:*

Nyugati hadszíntéren lényeges esemény nem volt.

Keleti hadszíntéren Hindenburg tábornagy hadserege Rigától délre rohammal elfoglalt több orosz állást és Borkovitschtól keletre elérték a Duna folyót. Egy tisztet és 240 főnyi legénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk. Jakobstadttól északkeletre egy orosz támadást visszavertünk. Smorgon vidékén egyik harci repülőnk lelőtt egy francia kétfedelű gépet, amelyet egy orosz törzskapitány vezetett és amely egy angol géppuskával volt felszerelve. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege előtt újabb esemény nem történt. Linsingen tábornok hadserege előtt a tegnap már jelentett Styrmenti harcok reánk nézve kedvezően folynak.

Balkán hadszíntéren Mackensen tábornagy hadserege előtt Kövess tábornok hadserege előtt osztrák-magyar csapatok elfoglalták Obrenovác városát. Belgrádtól délre német és osztrák-magyar csapatok küzdelem után elérték a Varanictól keletre, Ripanjtól délre és a Duna melletti Grockától délre emelkedő magaslatokat. Gallwitz tábornok hadserege előtt jobbszárnya harc árán elfoglalta a Seonetól nyugatra fekvő vidéket, valamint Vodanj és Mala Krsna helységeket. Lucienál, valamint Bezovácától délre és keletre egészen Misijelováig a dombvidéket elragadtuk ellenségtől.

Bojadjeff bolgár tábornok hadserege Zujecár és Kjnazevác felé Inavon tul és a piroti katlan irányában tovább nyomult előre. Más bolgár csapatok a felső Morava völgyében elfoglalták Vranját és tovább délre átlépték az egri—palánka—stipi vonalat.

Az olaszok véres veszteségei.

A bolgárok Kumanovo előtt.

2000 szerbet elfogtak,

12 ágyut zsákmányoltak.

(Hivatalos.) *Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:*

Budapest, október 20.

Orosz hadszíntéren a Putilowka mellett a 49. gyalogezred egy portyázó osztaga egy orosz páncélvonatot leszerelt, két gépfegyvert, számos japán kézi löfegyvert, sok löszert és nagymennyiségű hadiszert zsákmányolt.

Olasz hadszíntéren az Isonzó arcvonalon erős tűzérési tűz tovább tartott. Az olasz gyalogság a Krn szakaszon a tolmeini hídfő ellen, azonkívül Monte Sabasto, Monte San Michele és Vermeglianótól keletre intézett heves támadásokat, de mindenütt visszavertük. Nagy veszteségeket szenvedett.

Délkeleti hadszíntéren osztrák-magyar csapatok Salaz irányában nyomultak előre. Ripanjtól délre újra kivetették ellenséget egy erősen kiépített állásából.

A bolgárok elragadták ellenségtől a Sultantepen, Ezripalánkától délnyugatra levő erős állásokat és Kumanovó felé előnyomulva, 2000 szerbet elfogtak és 12 ágyut zsákmányoltak.

Öt szobás modern lakás, gyümölcsös kertekkel kiadó. Széna, szalma, ló, borjuzó bival eladó Pap András tanárnál, Somlyón.

Egy élelmes kimérőnét keresek.

Oly özvegy, ki állandó alkalmazásra vállalkozik, előnyben részesül. — Értekezni lehet Erdélyi Ákos vasuti vendéglőssel, Madéfalva.

1-3

FOGAK!

brassói Greising Albert
önálló fogászatra jogosított

**Közóhajra Csikszere-
redába költözött ::**

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpadiás nélkül, korona és hidmunkálatokat.

10 évi garancia!

FOGAD:

Délelőtt

8—12 óráig

Délután

2—5 óráig

Vasár- és Ünne-
napok kivételével.

22—

**Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.**

NYOMDÁS TANULÓNAK

felvétetik egy ügyes fiu, ki legálább a középiskola II. vagy III-ik osztályát jó sikerrel végezte

Vákár L. könyvnyomdájában, Csikszereida.

Szám 91—1915. végrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 1610. számú végzése következtében dr. Kovács Gyárfás ügyvéd által képviselt Csikdelnei közbirtokosság javára 500 korona — fillér s járulékaik erejéig 1914. évi május hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1040 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: marhaállomány stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 1610. számú végzése folytán 500 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1913. évi szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 200 korona — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csikdelnén leendő megtartására 1915. november hó 8. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1915. évi október hó 15-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Jó házból való, irni, olvasni tudó fiu tanulóknak felvetetik ifj. Berkovits Jakab fűszerkereskedőnél Gyergyószentmiklóson.

3-3

Világháborús könyvek kaphatók

Vákár L. könyvkereskedésében Csikszeredában és pedig:

A nagy háboru okmányai, vezérkari és egyéb hivatalos jelentések, ára 1 korona.

A német fehéerkönyv, ára 40 fillér.

Az angol kékkönyv, I. rész, ára 40 f.

Az angol kékkönyv, II. rész, ára 60 f.

Az orosz narancssárga könyv, ára 40 fillér.

Az angol világbirodalom, írta Kunfi Zsigmond, ára 60 fillér.

Kolhut: Bismarck és Magyarország, ára 2 korona 40 fillér.

Gróf Andrássy Gyula: Kinek büne a háboru? ára 2 korona.

A nagy háboru irásban és képen, megjelenik hetenkint, egyes füzet ára 40 fillér.

Az osztrák-magyar vöröskönyv „Az olasz háboru előzményeiről“, ára 40 fillér

„Az olasz háboru előzményeiről“, ára 40 fillér.

Müller J. P.: Az én módszerem, ára 2 korona.

Az érdekelt feleknek tudomására hozzuk, hogy a

II-IK HADIKÖLCSÖN KÖTVÉNYEK

pénztárunknál átvethetők. Közhírré tesszük egyuttal, hogy a

III-IK HADIKÖLCSÖN JEGYZÉSRE

intézetünk a nagyméltóságu m. kir. Pénzügyminiszter ur által hivatalos aláírási helyeül jelöltetett ki. — Aláírásokat már október hó 17-től elfogadunk

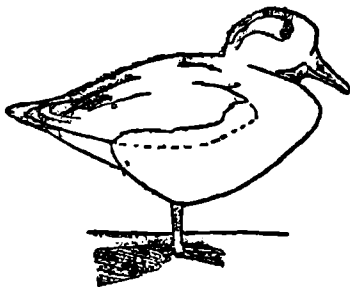
Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE“

című munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere László, az ornithologiai központ volt tisztviselője, a zsigódi Madártani Alomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van dr. Szlávay Tibor és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival. A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszeredában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszereda város és vidéke közönségét, hogy Csikszeredában a Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utcába (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállóval szemben). A borbély-üzlet mellett külön bejáratú van a női fodrász-terem, kényelmesen berendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánoként hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulasztjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kérjük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosítjuk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlattal szivesen szolgállok.

FOGAK

és teljes fogsorok, szájpaddás
nélkül, foghuzás, fogtömés,
arany koronák és arany hidak.

Gerő Arthur

vizsgázott fogtechnikus

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

16-100